

ROMAN SIMIĆ

DOBRA BERBA NE PRESTAJE, HOĆE NAS PRIČA

ROMAN SIMIĆ: UMJETNIČKI VODITELJ FEKP-a

Prije dvije godine, u povodu punoljetnosti Festivala europske kratke priče, njegov osnivač i umjetnički voditelj Roman Simić među ostalim kazao je kako FEKP nikada nije težio smrtnoj ozbiljnosti. Ove pak godine FEKP slavi okruglih 20 godina - nije smrtno ozbiljna, ali jest respektabilna obljetnica koja zaslužuje jedan ozbiljan komentar na cijeli prijedeni put od teških "kontinentalnih" početaka do ovogodišnje "otočne" avanture.

▼ U nekom sažetom iskazu, kako kao umjetnički direktor FEKP-a vidi iskustvo koje je prošao s Festivalom od prve ideje do sadašnjeg stanja, pitamo Romana Simića.

- Sasvim ozbiljno, na pitanje kakvo je iskustvo bilo 20 godina živjeti s FEKP-om, surađivati s cijelim nizom sjajnih ljudi i fantastičnih pisaca, družiti se s publikom koja nas je od Osijeka i Belog Manastira nosila do Varaždina, Rijeke, Splita, Dubrovnika, Zadra, Šibenika... sve do Hvara i Visa za ovaj naš otočni rođendan... mogu reći samo dvije stvari: bilo je lijepo i formativno. Jer, koliko god se trudio da utječeš na festival, da ga stvaraš i oblikuješ - festival, nekako mi se čini, ne trudeći se, stvara i oblikuje tebe. Moj doživljaj književnosti, ili jednog njezina aspekta, onoga koji se tiče dijeljenja, uz FEKP je postao drukčiji i na tome sam zahvalan. Ostali dobitci, spoznaje do kojih me je doveo

ili ih je učvrstio FEKP: Književnost je u našim životima važna. Ljudska riječ i ljudski glas mogu ti promijeniti život. Smijeh i plač liječe. Nijedno željezo, kako je napisao jedan od superheroja kratke priče, Isak Babelj, ne može takvom užarenom hladnoćom prodrjeti u ljudsko srce kao pravovremeno stavljena točka.

▼ S obzirom na kontekst vremena, globalno umreženog digitalnog i virtualnog doba, je li "snaga kratke priče u emociji" (da opet citiram tebe!) veća ili manja nego prije, ili ista, bez obzira na sve što se događa uokolo, pa i kad se radi o mukama s pandemijom i koronakrizom...?

- Neki moj osjećaj kaže da promjene koje se tiču kanala (sva ta digitalija koju spominješ), ili onoga što čeka izvan kanala (pandemija, koronakriza) nisu promijenile ništa u samoj formi. Kratka priča, ne treba smetnuti s uma, i dalje je priča, a priča je stara koliko i mi, i ono najtrajnije u nama. Ono što kod kratke priče volim jest ta milijarda različitih definicija koje je - jednako točno i uspješno - opisuju. Da, za mene je srce kratke priče u emociji, ali neće pogriješiti ni onaj koji ga osjeti drukčije, Borges, npr., to bi zacijelo formulirao drukčije, ali čak ni on me ne bi natjerao da priznam da sam u krivu. A što se tiče sposobnosti priče da nas dotakne baš danas, njezine moći da premosti tu našu izoliranost, trenutačnu ili vječnu,

oko toga sam također prilično siguran, tome je uostalom i posvećeno ovogodišnje, nimalo nevažno izdanje.

▼ Kad smo kod koronakrize, trpi li i ovogodišnji FEKP manjak izravnih kontakata s publikom, napose u onom masovnijem smislu, kakvi su (kontakti) bili prije pandemije i epidemioloških mjera?

- Da, svi festivali trpe. Druga strana novčića jest da te to tjera da pronalaziš načine. Te načine želim smatrati privremenima, ali imaju i oni svojih prednosti. Proteklih desetljeće i pol, recimo, na festival sam pokušavao dovesti neke sjajne pisce - Yanna Martela, Irvinea Welsha, Elif Shafak, Hanifa Kureishija, Paula Austera, Siri Hustvedt, Lydiju Davis, Lorrie Moore... Nisu mogli, uspijevali, neka od tih nagovaranja već su postala epska, pretvorila se u pravu korespondenciju, ali ovo prebacivanje na digitaliju omogućilo nam je bar to - da svi ti ljudi kažu: da, zašto ne? Da mi je netko prije koju godinu rekao da ćemo te pisce imati na posljednja dva izdanja festivala, rekao bih mu da je lud, ili da smo onda sigurno dobili na nekom književno-festivalskom lotu.

▼ Vratimo se kratkoj priči. Iako se FEKP u nazivu referira na Europu, gledajući širu sliku, u svjetskim razmjerima (sve čestitke za dovođenje Paula Austera!) čini se da s kratkom pričom nema krize, no ima li je kod nas, u Hrvatskoj? Drugim riječima, pišu li hrvatski autori kratke priče i koliko su u toj i takvoj formi relevantni kad ih promatramo (čitamo) u širom europskom i svjetskom kontekstu? Navedi neke vrsne domaće primjere.

- Kad smo kretali u FEKP, krenuli smo upravo iz ideje da se naša književnost, da se naši pisci mogu mjeriti sa svojim europskim kolegama. Kad se malo prisjetiš, u proteklih dvadeset godina sjajne kratke priče pisali su Jergović, Ferić, Tomić, Rešicki, Olja Savičević Ivančević, Tanja Mravak, Damir Karakaš, Edo Popović, Robert Perišić, Neven Ušumović, Jurica Pavičić... a dobar dio njih nastavio ih je pisati i dalje, s tim da su im se priključili i neki novi kratkopričaši bez kojih je nemoguće zamisliti suvremenu književnu scenu: Asja Bakić, Zoran Malkoč, Senko Karuza, Ivana Bodrožić, Zoran Pilić... Mislim da ta dobra berba ne prestaje, iz godine u godinu je dobro, jednostavno, hoće nas priča. Prošla je godina, recimo, bila izvrsna: Jadranka Pintarić, Mirjana Dugandžija, Korana Serdarević, Slađana Bukovac...

▼ Zaključno - što nakon prvih 20 godina? Ostaješ li i dokle umjetnički direktor FEKP-a?

- Ne znam, zbilja ne znam. Prvo ovo moramo preživjeti, a onda sjedamo za okrugli stol, nanovo mijesamo karte i pričamo. (D.J.) ■